

Војска Србије на међународним вежбама

Поуздан
партнер

У години која је за нама, припадници Војске Србије учествовали су у планирању, организовању и реализацији девет међународних вежби, у оквиру којих су сарађивали са старешинама и војницима из 40 земаља света. Комбиновање командно-штабног и практичног рада на терену, за припаднике наше војске, најважнији су аспекти учешћа на међународним вежбама.

Учешће наше војске на војним вежбама у протеклој години, према речима начелника Управе за обуку и доктрину Генералштаба Војске Србије генерал-мајора Петра Ђорнакова, обележило је интензивније ангажовање, како по броју тако и по сложености вежби на којима су припадници Војске учествовали, као и континуитет који је остварен у њиховом организовању са суседима и партнерским земљама у региону.

„Без обзира да ли је вежба националног или међународног карактера, основни циљеви њеног спровођења су оспособљавање јединица за примену прописаних поступака и процедура, односно обучавање за употребу нове опреме и наоружања. Понекад вежбе су незамењиво средство за тражење решења за одређене оперативне проблеме и проверу доктринарних решења. Годину која је већ за нама карактерише да смо учествовали на вежбама на којима су, у различитој мери, у за-

висности од врсте вежбе и учесника, реализовани претходно наведени циљеви“, оценио је генерал Ђорнаков.

Непосредно након вежбе „Cyber down 2010“ у Румунији, на којој су учествовали припадници наше, румунске и америчке војске, генерал Ђорнаков наводи изразио позитивне утиске и оцене, као и конкретна запажања која су војници из САД понели са вежбе, а која су се односила на то шта су научили од наших војника које је пренео заменик команданта Петог корпуса америчке војске, током посете Београду.

На полигону „Шабла“ у Бугарској такође смо имали прилику да са колегама из бугарске армије успешно изведемо тактичку вежбу са бојевим гађањем која је била потврда вишегодишњег рада, а који је било могуће проверити само на вежби таквог типа.

„Смисао међународних вежби лежи управо у томе,“ нагласио је генерал Ђорнаков, „да вежбајући заједно, актери преносе своја искуства, али и уче једни од других“.

Када је реч о вежбама са суседи-ма или земљама у региону, постоји још једна димензија међународних вежби која се огледа у регионалном приступу решавању безбедносних и оперативних проблема, која се успешно могу решавати у оквиру билатералне или регионалне сарадње у области одбране. Такав циљ има ваздухопловна вежба „Air solution“ коју су два пута извеле српске и румунске јединице авијације у ваздушном простору две земље, са циљем решавања кризних ситуација у подручју заједничке границе.

Ове године први пут Србија је учествовала на међународној вежби „SEESIM 2010“ која је подржана симулацијом, окупила је припаднике 13 земаља који су заједнички усаглашавали оперативне процедуре и тражили решења за реаговање приликом природних несрећа у земљама југоисточне Европе. Ове вежба показала је да земље у региону имају могућности да у реалном времену веома ефикасно сарађују у пружању помоћи приликом отклањања последица природних или технолошких несрећа у земљама региона.

Вежба „Тиса“ изражава континуитет у сарадњи мађарске и српске војске на увежбавају процедура у реаговању на заједничке проблеме спречавања и отклањања последица изазва-

Генерал-мајор Пећар Ђорнаков, начелник Управе за обуку и доктрину (I-7)

них поплавама на простору Војводине. Изводи се наизменично у Србији и Мађарској у последње четири година.

Развој интероперабилности

„Веома је важно да је у 2010. остварен континуитет учешћа на међународним војним вежбама“, истакао је генерал Ђорнаков, додајући да, с обзиром на то да се вежбе сматрају веома важним инструментом подизања способности јединица војске, ова-

кав тренд омогућава да будемо у додиру са актуелним токовима у обуци партнерских земаља.

Међународне војне вежбе су и незаменљив инструмент у грађењу интероперабилности јединица наше војске. Међународне вежбе на којима учествује Војска

Србије у највећој мери се реализују у оквиру Индивидуалног Програма Партнерства за мир. Поред њих, један број вежби се реализује у оквиру билатералне војне сарадње Србије са земљама са којима Војска Србије има развијенију војно-војну сарадњу.

Изградња интероперабилности Војске Србије са страним армијама је један од најзначајнијих циљева реформе Војске. Он се у највећој мери реализује кроз циљеве Партнерства за 2010. годину који су дефинисани у оквиру Процеса планирања и прегледа ПЗМ за 2010. годину. Пакећ циљева Партнерства у 2010. години садржи 24 општа циља од којих су 14 нова у односу на 2009. годину. Они покривају

ПРИПАДНИЦИ ВИПВО У МЕЂУНАРОДНИМ ВЕЖБАМА

Према речима помоћника Команданта ВиПВО за операције пуковника Душка Жарковића, припадници Ваздухопловства и противваздухопловне одбране учествовали су на две ваздухопловне међународне вежбе у којима су били носиоци активности. Реч је о вежбама „Interceptor“, касније преименовани у „Air solution“ које су 2008. и 2009. године организоване са Ваздухопловством Оружаних снага Румуније, а које ће се у наредном периоду организовати сваке друге године.

Пуковник Жарковић је истакао да је прве године у вежби акценат био на контроли и заштити ваздушног простора две земље од евентуалних терористичких претњи. Циљ вежбе био је подизање нивоа способности ВиПВО за контролу и заштиту суверенитета ваздушног простора.

Наредне године, сценарио вежбе биће знатно сложенији, објаснио је пуковник Жарковић, јер ће подразумевати и извођење операција ваздухопловне ватрене подршке.

У току су припреме за вежбу „Air solution 2011“ која ће се, како је планирано, одржати у априлу.

Бојево гађање ракетних јединица за противваздухопловна дејства на полигону „Шабла“ у Бугарској, у септембру ове године, још једна је од међународних вежби у којој су учествовале наше снаге, нагласио је пуковник Жарковић. То је била прилика да, после више од две деценије, припадници ових јединица изведу бојево гађање, и то, како се показало, веома успешно.

Учешће наших јединица у међународним вежбама вишеструко је значајно, оцењује пуковник Жарковић, а првенствено се огледа у подизању нивоа оспособљености за извођење операција. То је прилика да припадници наших ваздухопловних снага током вежби примењују међународне стандарде и процедуре које су, земље партнери у вежбама, већ усвојиле. На тај начин подиже се ниво интероперабилности наших састава. Осим тога, учешћем на вежбама стиче се искуство неопходно за оспособљавање припадника ВиПВО пошто партнери у међународним вежбама учествују у мултинационалним операцијама широм света.

различите области, међутим највећи број циљева има заједничку основу која се односи на потребу развоја способности јединица Војске Србије за извршавање различитих задатака у савременом окружењу Посебно значајна је активност развој Концепта оперативних способности (ОСС) који је овим документом прихваћена и која се реализује формирањем декларисаних јединица, њиховом обуком и коначно евалуације њихове оперативне способности за учешће у мултинационалним операцијама.

„Тај Концепт подразумева да се до 2011. године доврши обука и опремање и изврши национална евалуација оспособљености ових јединица, а до краја 2012. да се изврши спољашна НАТО евалуација оперативних способности ових јединица, што би значило да ћемо после овог процеса имати оперативне јединице које ће поседовати способности према стандардима ПЗМ/НАТО, а које смо декларисали да ће у оквиру Програма *Партнерсџива за мир* бити спремне за евентуално ангажовање у мултинационалним операцијама, у складу са одлукама надлежних органа Републике Србије“, наглашава генерал Ђорнаков. Он наглашава да је учење енглеског језика и његова сертификација према прихваћеном НАТО STANAG 6001 стандарду, коју је до сада стекло око 1.100 припадника Војске, изузетно важан корак ка постизању циља да наше команде и јединице буду интероперабилне са партнерским војскама. Познавање енглеског језика налази се у оквиру скоро сваког партнерског циља, јер без знања енглеског језика припадници Војске Србије не могу да функционишу у мултинационалном окружењу, упркос добром познавању процедура и стандарда.

Важан елемент постизања интероперабилности Војске Србије је улазак у систем научених лекција који као веома користан и ефикасан систем постоји у оквиру НАТО, а који је доступан и земљама које су чланице ПЗМ. Он омогућује да партнерске земље деле оперативна сазнања и искуства и на основу тога траже најбоља решења за проблеме који се јављају током планирања и извођења заједничких операција. Војска Србије у овој години је разви-

ИСКУСТВА ПРВЕ БРИГАДЕ КОПНЕНЕ ВОЈСКЕ

Четворогодишњи период постојања Прве бригаде КоВ карактеришу и различити облици сарадње њених припадника са припадницима других армија, посебно земаља у окружењу, истиче мајор Драган Радаковић, референт у органоу за извиђање у Команди Прве бригаде.

У оквиру помоћи цивилним властима у околностима природних непогода, технолошко-техничких и других несрећа, а то су захтеви треће мисије Војске Србије, припадници бригаде су са припадницима 37. инжењеријског батаљона Оружаних снага Мађарске успешно извели вежбе под називом „Велика река – Big River“. То су вежбе на Сави у Шапцу и на Тиси у мађарском месту Сентеш, у коју су биле укључени и припадници Оружаних снага Румуније.

На вежби „Eurad 2010“, одржаној у аустријском месту Аленштајг, нова искуства о операцијама реаговања на кризе и управљању кризама, поред припадника оружаних снага осам европских земаља, стицала су и три припадника Прве бригаде.

Почетком новембра 2010. у касарни „Бачка“ у Бачкој Тополи изведена је заједничка вежба припадника 5. бригаде ОС Мађарске и Прве бригаде Војске Србије на којој је приказано заједничко деловање у извршавању задатака подршке миру по процедурама УН.

ла свој Концепт научених лекција који је комплементаран са НАТО системом, и у мери у којој припадници Војске Србије буду ангажовани на различитим вежбама и операцијама, ова сазнања ће бити нераскидиво део обуке и доградње постојећих тактика, техника и процедура јединица Војске Србије.

Савремена доктринарна решења

Искуства прикупљена у оквиру међународне сарадње, посебно она која су стечена у заједничкој обуци и вежбама са страним армијама, била су од изузетног значаја за дефинисање националних решења која су своје место нашла у функционалним доктринама и упутствима која су у току 2010. године донета. У том смислу она су од неизмерне користи да националне стандарде приближимо страним, посебно оних који владају у професионалним војскама партнерских земаља.

„На том путу, имали смо упориште у доношењу нових стратегијских докумената која су на нов начин разматрала питање националних и одбрамбених ризика, изазова и претњи. Имајући у виду промену природе савремених оружаних сукоба, ако и промењену улогу војске у одговору на савремене безбедносне изазове и претње, дефинисали смо нову војну доктрину која одговара времену у којем живимо“, наводи генерал Ђорнаков. Реч је о са-

временим решењима у *Доктрини Војске Србије*, на који се ослања девет функционалних доктрина. Први пут се национална војна доктрина операционализује кроз функционалне доктрине, у чијем средишту је здружени оперативни концепт, а које разрађују начине на који би се одређене функције и делатности војске реализовале у савременим операцијама.

У доктрини је, према речима генерала Ђорнакова, такође изграђен један потпуно нови приступ операцијама, које се после више деценија дефинишу на нов и савремени начин, стављајући у средиште здружену операцију и уводећи појам кампање, као сложене операције у оквиру које се могу изводити различите врста операције. Нови доктринарни оквир отвара простор за ново промишљање војне делатности и развој делатне праксе Војске Србије на знатно савременијим основама.

„Изузетно важно је да је на основама нове *Доктрине Војске Србије*, у току 2010. године рађено на сету нових упутстава у области управљања обуком, евалуације обуке, оцене оперативних и функционалних способности, физичке обуке са новим стандардима физичке оспособљености, развоја, изградње, коришћења и одржавања непокретности за обуку. Сва наведена упутства и многа друга су у функцији реформе Војске и стварања нормативних оквира за функционисање профе-

сионалне војске“, подвукао је генерал Ђорнаков. Професионализација војске не значи само пријем и замену војника на редовном одслужењу војног рока професионалним војницима. То је фаза коју је потребно спровести у датом времену, у складу са опредељењима друштва. Њу следи неупоредиво значајнији процес промене менталног склопа свих припадника Војске, разумевању специфичности ангажовања професионалних војника, као и измењеног односа других категорија професионалних припадника Војске према својим функционалним надлежностима.

Оперативне способности

„Време цикличних промена војника на редовном одслужењу војног рока је завршено, а постојање јединица састављених искључиво од професионалних војника у јединици захтева потпуно нови однос у планирању и извођењу обуке, одређивању циљева и мета обучености јединице, методима провере обучености и начину ангажовања јединице. У пракси, то значи знатно више стандарде оспособљености, који ће од подофицира и официра захтевати знатно веће и озбиљније ангажовање на својим формацијским дужностима“, наглашава генерал Ђорнаков и подсећа да иако је организација војске у последњих неколико година ишла у сусрет томе, у времену који следи Војска са још више енергије и

одлучности мора да се у овом правцу мења и дограђује.

„Од изузетне важности за сваку команду и јединицу је успостављање циклуса обуке, цији је циљ постизање задатих оперативних способности, које ће се на крајње објективан начин мерити и валоризовати. То значи да ће свака јединица имати свој циклус *животи*а који се састоји од интензивног периода обуке, ангажовања и дезангажовања. Тај циклус ће се понављати углавном са стабилним саставом људства, са истом или промењеном мисијом“, објашњава Ђорнаков, напомињући да због свега тога, јединица мора да буде посвећена мисији, а командант у највећој мери самосталан у одређивању начина остваривања циљева мисије. Истовремено то наглашава и његову одговорност за употребљивост своје јединице.

Одговор на поменута питања даје *Доктрина обуке* која се је израђена за потребе разраде новог модела обуке професионализоване Војске Србије. На основу ове *Доктрине*, први пут је написано Основе упутства за управљање обуком, које на нов начин дефинише одговорност и улогу у ланцу командовања, а на основу тога биће израђено ново *Уџуџсџво о евалуацији обучености јединица*, којим ће се оцењивати оспособљеност јединице на крају процеса интензивне обуке, у периоду који претходи њеном ангажо-

вању. Овај модел ће заменити постојећи када су оцене даване периодично, не узимајући у обзир статус јединице, већ описујући постојеће стање, које веома често није било у директној вези са оперативном способношћу јединице да изврши конкретну мисију.

Начелник Управе за обуку и доктрину оценио је да је у претходном периоду уведено више новина када је реч о обуци, које теже ка томе да се наша војска обучава за конкретну мисију.

„Уместо класичних борбених правила која ће за поједине јединице ипак остати да важе, све више ћемо развијати стандардне оперативне процедуре, којима се дефинише методолошки поступак доношења одлуке, као и поступања јединице у одређеним условима како би успешно извршила задатак. То доприноси да читав систем постане знатно флексибилнији, носиоци система много одговорнији за његову примену, а самим тим морају бити много компетентнији него што су то били раније, јер се не могу сакривати иза наређења и одлука претпостављених“, закључио је генерал Петар Ђорнаков. ■

РЕЧНА ФЛОТИЛА У ОДБРАНИ ОД ПОПЛАВА

Командир понтонирске чете 1. понтонирског батаљона Речне флотиле мајор Драган Добрић истакао је да био у могућности да током неколико протеклих година учествује на већем броју заједничких војних вежби са колегама из Речне флотиле. У протеклој години то су „Тиса 2010“ и „European advance 2010“, као и међународна командно-штабна симулациона вежба „SEESIM“ на којој су учествовали припадници оружаних снага европских земаља.

„Осим размене искустава, сагледавања начина и могућности рада у оквиру заједничких команди, најчешће приликом доношења одлука у поступању у различитим кризним ситуацијама, те преношења тако стечених искустава у праксу, био сам у прилици да својим колегама из других армија представим и богата искуства и успешно деловање јединица Војске Србије, а нарочито своје јединице када је реч о супротстављању и отклањању последица изазваних поплавама“, истиче мајор Добрић.

Старшине Речне флотиле боравиле су и на различитим облицима војног оспособљавања и усавршавања у Данској, Бугарској и Хрватској. Речна флотила била је домаћин бројним војним делегацијама и високим војним представницима, а том приликом успешно је презентовала оспособљеност тог састава Војске Србије.

Биљана МИЉИЋ